

Ειδικό Πρωτόκολλο για την Ανιθαγένεια¹

Υιοθετήθηκε από την Διάσκεψη των Πληρεξουσίων στην Χάγη στις 12 Απριλίου 1930
Έναρξη ισχύος : 10 Οκτωβρίου 1973 σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10
Κείμενο : Αρχεία της Κοινωνίας των Εθνών. Έγγραφο No. C 27 M 16 1931 V

Οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι, για λογαριασμό των αντίστοιχων Κυβερνήσεών τους, Προκειμένου να προλάβουν την εμφάνιση περιπτώσεων ανιθαγένειας σε ορισμένες καταστάσεις,

Συμφώνησαν τα εξής :

Άρθρο 1.- Εάν ένα πρόσωπο μετά την είσοδό του σε αλλοδαπή χώρα, χάνει την ιθαγένειά του χωρίς να αποκτά άλλη ιθαγένεια, το Κράτος της τελευταίας ιθαγένειάς του δεσμεύεται να τον δεχθεί μετά από αίτηση του Κράτους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται :

ι. εάν είναι άπορος είτε λόγω ανίατης ασθένειας είτε για κάποιον άλλο λόγο, ή
ιι. εάν έχει καταδικαστεί σε αυτό το Κράτος όπου βρίσκεται, σε φυλάκιση μεγαλύτερη του ενός μηνός και είτε έχει εκτίσει την ποινή του είτε εν όλω ή εν μέρει έχει δοθεί χάρη αναφορικά με την έκτιση της ποινής του.

Στην πρώτη περίπτωση το Κράτος της τελευταίας ιθαγένειας μπορεί να αρνηθεί να τον δεχθεί, εάν αναλαμβάνει να ανταποκριθεί στην δαπάνη της θεραπείας στην χώρα όπου βρίσκεται από της τριακοστής ημέρας από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης. Στην δεύτερη περίπτωση τα έξοδα της επαναπροώθησης βαρύνουν την χώρα που υποβάλει το σχετικό αίτημα.

Άρθρο 2.- Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν να εφαρμόζουν τις αρχές και τους κανόνες που περιλαμβάνονται στο προηγούμενο άρθρο στις μεταξύ τους σχέσεις, από της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Η αποτύπωση των προαναφερομένων αρχών και κανόνων στο εν λόγω άρθρο δεν θεωρείται ότι θίγει το ζήτημα κατά πόσο αποτελούν ή όχι μέρος του διεθνούς δικαίου.

Εννοείται, ότι στο μέτρο που δεν καλύπτονται από τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, οι υιοθετημένες αρχές και αποτυπωμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου παραμένουν εν ισχύ.

Άρθρο 3.- Καμία διάταξη του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν θίγει τις διατάξεις σύμβασης, συνθήκης, ή συμφωνίας που ισχύει μεταξύ των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών και αναφέρεται στην ιθαγένεια ή σε σχετικά με αυτή θέματα.

Άρθρο 4.- Κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί, κατά την υπογραφή ή την επικύρωση του παρόντος Πρωτοκόλλου ή κατά την προσχώρηση σε αυτό να καταθέσει ρητή επιφύλαξη αποκλείοντας μία ή περισσότερες από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 5.

Οι διατάξεις που αποκλείονται με τον τρόπο αυτόν δεν μπορούν να εφαρμοσθούν έναντι του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους που προέβη στην διατύπωση της επιφύλαξης ούτε μπορεί να τις επικαλεσθεί αυτό το Συμβαλλόμενο Μέρος έναντι άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

Άρθρο 5.- Εάν ανακύψει οποιαδήποτε διαφορά οποιασδήποτε μορφής μεταξύ των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου και εφόσον αυτή η διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί ικανοποιητικά με διπλωματικό τρόπο, θα ρυθμι-

¹ Η Ελλάδα δεν έχει κυρώσει το Πρωτόκολλο αυτό.

Βλέπε <http://treaties.un.org/doc/publication/mtdsg/volume%20ii/lon/partii-2.en.pdf>

Απόδοση στην ελληνική και επιμέλεια: Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Αθήνα.

σθεί σύμφωνα με οποιαδήποτε ισχύουσα μεταξύ των Μερών συμφωνία, η οποία αφορά στην επίλυση των διεθνών διαφορών.

Στην περίπτωση που δεν ισχύει παρόμοια συμφωνία μεταξύ των Μερών, η διαφορά πρέπει να παραπεμφθεί σε διαιτησία ή σε δικαστική ρύθμιση, σύμφωνα με την συνταγματική διαδικασία των μερών της διαφοράς. Ελλείψει συμφωνίας για την επιλογή άλλου δικαστηρίου, η διαφορά πρέπει να παραπεμφθεί στο Διαρκές Δικαστήριο Διεθνούς Δικαιοσύνης, εάν όλα τα μέρη της διαφοράς είναι Μέρη στο Πρωτόκολλο¹ της 16ης Δεκεμβρίου 1920 σχετικά με το Καταστατικό του Δικαστηρίου αυτού και εάν κάποιος από τα μέρη δεν είναι Μέρος στο Πρωτόκολλο της 16ης Δεκεμβρίου 1920 η διαφορά πρέπει να παραπεμφθεί σε Διαιτητικό Δικαστήριο που συστήνεται σύμφωνα με την Σύμβαση της Χάγης της 18ης Οκτωβρίου 1907² για την Ειρηνική Επίλυση των Διεθνών Διαφορών.

Άρθρο 6.- Το παρόν Πρωτόκολλο παραμένει ανοικτό για υπογραφή μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1930 από όλα τα Μέρη της Κοινωνίας των Εθνών ή από τα Κράτη μη μέλη που προσεκλήθησαν να συμμετάσχουν στην Συνδιάσκεψη για την Πρώτη Κωδικοποίηση ή στα οποία το Συμβούλιο της Κοινωνίας των Εθνών κοινοποίησε αντίγραφο του Πρωτοκόλλου για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 7.- Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση. Οι επικυρώσεις θα κατατεθούν στην Γραμματεία της Κοινωνίας των Εθνών.

Ο Γενικός Γραμματέας θα γνωστοποιήσει την κατάθεση των επικυρώσεων στα μέλη της Κοινωνίας των Εθνών και στα Κράτη μη μέλη τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 6, αναφέροντας την ημερομηνία της κατάθεσης της επικύρωσης.

Άρθρο 8.- Από 1ης Ιανουαρίου 1931, κάθε Κράτος μέλος της Κοινωνίας των Εθνών και κάθε Κράτος μη μέλος που αναφέρεται στο άρθρο 6 το οποίο δεν υπέγραψε το Πρωτόκολλο πριν από την ημερομηνία αυτή, μπορεί να προσχωρήσει σε αυτό.

Η προσχώρηση πραγματοποιείται με έγγραφο που κατατίθεται στη Γραμματεία της Κοινωνίας των Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας της Κοινωνίας των Εθνών θα γνωστοποιεί κάθε προσχώρηση στα μέλη της Κοινωνίας των Εθνών και στα Κράτη μη μέλη που αναφέρονται στο άρθρο 6, αναφέροντας την ημερομηνία κατάθεσης του εγγράφου.

Άρθρο 9.- Ο Γενικός Γραμματέας θα συντάξει πρακτικό όταν κατατεθούν τα έγγραφα επικύρωσης ή προσχώρησης δέκα Κρατών μελών ή μη μελών της Κοινωνίας των Εθνών.

Ακριβές αντίγραφο του πρακτικού θα αποσταλεί από τον Γενικό Γραμματέα σε κάθε Κράτος μέλος της Κοινωνίας των Εθνών και σε κάθε Κράτος μη μέλος που αναφέρεται στο άρθρο 6.

Άρθρο 10.- Το παρόν Πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την 90ή ημέρα από της ημερομηνίας σύνταξης του πρακτικού που αναφέρεται στο άρθρο 9 όσον αφορά τα Κράτη μέλη της Κοινωνίας των Εθνών ή τα Κράτη μη μέλη που κατέθεσαν τα έγγραφα επικύρωσης ή προσχώρησης μέχρι της ημερομηνίας σύνταξης του πρακτικού.

Αναφορικά με τα Κράτη μέλη της Κοινωνίας των Εθνών ή τα Κράτη μη μέλη που κατέθεσαν τα έγγραφα επικύρωσης ή προσχώρησης μετά την ημερομηνία αυτή, το Πρωτόκολλο θα

---

¹ Vol. VI, page 379, vol. XI, page 405, vol. XV, page 305, vol. XXIV, page 153, vol. XXVII, page 417, vol. XXXIX, page 165, vol. XLV, page 96, vol. L, page 159, vol. LIV, page 387, vol. LXIX, page 70, vol. LXXII, page 452, vol. LXXVIII, page 435, vol. LXXXVIII, page 272, vol. XCII, page 362, vol. XCVI, page 180, vol. C, page 153, vol. CIV, page 492, vol. CVII, page 461, vol. CXI, page 402, vol. CXVII, page 46, vol. CXXVI, page 430, vol. CXXX, page 440, vol. CXXXIV, page 392, vol. CXLVII, page 318, vol. CLII, page 282, vol. CLVI, page 176, vol. CLX, page 325, vol. CLXIV, page 352, vol. CLXVIII, page 228, vol. CLXXII, page 338, vol. CLXXVII, page 382.

² Εγγράφα του Βρετανικού Υπουργείου Εξωτερικών, τόμος 100, σελ. 298.

αρχίσει να ισχύει την 90ή ημέρα από της ημερομηνίας κατάθεσης των σχετικών εγγράφων.

Άρθρο 11.- Από 1ης Ιανουαρίου 1936 κάθε μέλος της Κοινωνίας των Εθνών ή κάθε Κράτος μη μέλος για το οποίο ισχύει το παρόν Πρωτόκολλο μπορεί να απευθύνει στο Γενικό Γραμματέα της Κοινωνίας των Εθνών αίτημα για την αναθεώρηση μερικών ή όλων των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου. Εάν αυτό το αίτημα αφού γνωστοποιηθεί στα άλλα Μέρη της Κοινωνίας των Εθνών και στα Κράτη μη μέλη για τα οποία ισχύει το Πρωτόκολλο υποστηριχθεί εντός έτους από εννέα τουλάχιστον Μέρη, το Συμβούλιο της Κοινωνίας των Εθνών θα αποφασίσει λαμβάνοντας υπόψη την άποψη των μελών της Κοινωνίας των Εθνών και των Κρατών μη μελών που αναφέρονται στο άρθρο 6 για την σύγκληση ειδικής διάσκεψης για το σκοπό αυτό ή για την συζήτηση της αναθεώρησης κατά την επόμενη διάσκεψη για την κωδικοποίηση του διεθνούς δικαίου.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι, εάν αναθεωρηθεί το παρόν Πρωτόκολλο, η νέα Συμφωνία μπορεί να ορίζει ότι από της έναρξης ισχύος της μερικές ή όλες οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου θα καταργηθούν για όλα τα Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 12.- Το παρόν Πρωτόκολλο μπορεί να καταγγελθεί.

Η καταγγελία πραγματοποιείται με γραπτή κοινοποίηση απευθυνόμενη στο Γραμματέα της Κοινωνίας των Εθνών, ο οποίος θα ενημερώσει όλα τα μέλη της Κοινωνίας των Εθνών και τα Κράτη μη μέλη που αναφέρονται στο άρθρο 6.

Κάθε καταγγελία παράγει αποτελέσματα ένα έτος από της παραλαβής από τον Γενικό Γραμματέα της κοινοποίησης, αλλά μόνον αναφορικά με τα μέλη της Κοινωνίας ή τα Κράτη μη μέλη στα οποία κοινοποιήθηκε.

Άρθρο 13.- 1. Κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί, κατά την υπογραφή, επικύρωση ή προσχώρηση, να δηλώσει ότι, αποδεχόμενο το παρόν Πρωτόκολλο, δεν δεσμεύεται ως προς τις υποχρεώσεις όλων ή μερικών των αποικιών, προκτετοράτων, υπερατλαντικών εδαφών ή εδαφών που τελούν υπό την κυριαρχία του ή την εντολή του ή αναφορικά με ορισμένα τμήματα του πληθυσμού σε αυτά τα εδάφη. Το παρόν Πρωτόκολλο δεν θα εφαρμόζεται στα εδάφη ή στα τμήματα του πληθυσμού τους που αναφέρονται σε αυτήν τη δήλωση.

2. Κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να κοινοποιήσει στο Γενικό Γραμματέα της Κοινωνίας των Εθνών οποτεδήποτε ότι επιθυμεί όπως το Πρωτόκολλο αυτό ισχύει σε όλα ή σε μέρος των εδαφών ή στα τμήματα του πληθυσμού τους που αποτέλεσαν αντικείμενο της δήλωσης της προηγούμενης παραγράφου. Το Πρωτόκολλο θα ισχύσει σε όλα τα εδάφη ή τα τμήματα του πληθυσμού τους που αναφέρονται στην δήλωση αυτή έξη μήνες από της παραλαβής της κοινοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα της Κοινωνίας των Εθνών.

3. Κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί οποτεδήποτε να δηλώσει ότι επιθυμεί όπως το παρόν Πρωτόκολλο παύσει να ισχύει σε όλες ή σε μερικές από τις αποικίες, προκτετοράτα, υπερατλαντικά εδάφη ή σε εδάφη που τελούν υπό την κυριαρχία του ή την εντολή του. Το Πρωτόκολλο θα παύσει να εφαρμόζεται στα εδάφη αυτά ή σε ορισμένα τμήματα του πληθυσμού τους που αναφέρονται στην σχετική δήλωση ένα έτος από της παραλαβής της σχετικής κοινοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα της Κοινωνίας των Εθνών.

4. Κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να διατυπώσει επιφυλάξεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 για όλες ή για μερικές από τις αποικίες του, τα προτεκτοράτα, τα υπερατλαντικά εδάφη ή τα εδάφη που τελούν υπό την κυριαρχία του ή την εντολή του ή για τμήματα του πληθυσμού αυτών των εδαφών, κατά την υπογραφή, επικύρωση ή προσχώρηση στο Πρωτόκολλο ή με κοινοποίηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

5. Ο Γενικός Γραμματέας της Κοινωνίας των Εθνών θα γνωστοποιεί σε όλα τα Μέρη της Κοι-

νωνίας των Εθνών και στα Κράτη μη μέλη που αναφέρονται στο άρθρο 6 κάθε δήλωση και κοινοποίηση που παραλαμβάνει κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 14.- Το παρόν Πρωτόκολλο θα καταχωρηθεί από την Γραμματεία της Κοινωνίας των Εθνών από της έναρξης ισχύος του.

Άρθρο 15.- Το γαλλικό και το αγγλικό κείμενο του παρόντος Πρωτοκόλλου είναι εξίσου αυθεντικά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ των ανωτέρω οι Πληρεξούσιοι υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

ΕΓΙΝΕ στην Χάγη την δωδέκατη ημέρα του Απριλίου του έτους χίλια εννιακόσια τριάντα, σε ένα μόνον αντίγραφο, που θα κατατεθεί στα αρχεία της Γραμματείας της Κοινωνίας των Εθνών. Ακριβή αντίγραφα αυτού του εγγράφου θα διαβιβασθούν από τον Γενικό Γραμματέα σε όλα τα μέλη της Κοινωνίας των Εθνών και σε όλα τα Κράτη μη μέλη που προσεκλήθησαν να συμμετάσχουν στην Πρώτη Διάσκεψη της Κωδικοποίησης του Διεθνούς Δικαίου.